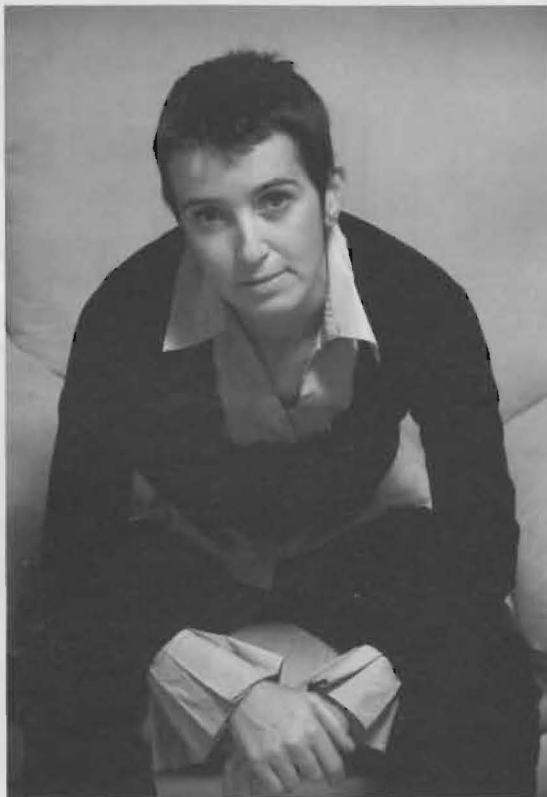

Jeftino je najskuplje (Ili, zašto je šilte najvažniji dio namještaja državne administracije...)

Ovih dana sam baš bila vrijedna i onako, istraživački nastrojena, pa sam uradila domaću zadaću koja se sastojala od toga da malo istražim zašto je kod starije populacije BiH (ja se, recimo, sjećam moje pranane rahmetli) do dana današnjeg pojam dobrog posla - "državna služba"???

Kažu da je pred propast Otomanske imperije i njenog povlačenja sa ovih prostora vladala prava "šilte-tomanija". Ne znate šta je to? Pa, evo ovako - imate neki problem koji zahtijeva državnu intervenciju bilo koje vrste i naravno, odete do odgovarajućeg državnog službenika. Nakon što dobijete termin i uđete kod tog državnog čimbenika, a on vas vrlo ljubazno primi, pa posjedne vas na šilte sa kojeg vi polako i bez žurbe izložite svoj slučaj i svoje argumente. On, naravno, ne može odmah riješiti problem (znano je da nema ništa lako i brzo s Državom...) i kaže vam da dođete sutra. Od kvantiteta i kvaliteta argumenata koje ste ostavili ISPOD šilteta, zavisio je sutrašnji odgovor - više "argumenata" pod šiltetom, više šansi da problem riješite na, za vas, zadovoljavajući način.

Ne moram govoriti da su u ta vremena ZVANIČNE plaće državnih službenika bile mizerne, a ni spominjati da se i do "šilteta", odnosno, državnog radnog

mjesta često, ako ne već zakonomjerno, dolazilo kupovinom istog. Sistem vrlo nalik današnjim koncepcijama, ne mislite?

E, kad je došla Austro-Ugarska (ako nekom nije jasno kako i zašto su došli, neka se vrati na početak ovog članka) PRVO što je uradila bila je reforma državne službe. Bitan, ako ne i najbitniji dio te reforme, činilo je ASTRONOMSKO povećanje plaća državnih službenika i uvođenje penzija. Izbacivanje šilteta kao obaveznog inventara u državnim kancelarijama se podrazumijevalo... Taj i toliki porast plaća bio je toliko u suprotnosti sa navikama ovdašnjih ljudi i njihovoj percepciji vlasti, da se taj kulturološki šok duboko urezao u ovdašnju psihu, da i danas neka stara nana misli da je najbolje što vam se u životu može desiti jeste da budete Državni činovnik, a ako ste baš PRAVO sretni završit ćete u Željeznici (državna služba, a plus vas i oblači - daju ljudi i uniformu...). Rezultat tadašnje reforme? Vjerovatno najbolja državna administracija viđena na ovim prostorima - IKAD.

I zato - nemojte džaba, a nemojte ni jeftino, drugovi, pardon, gospodo državni službenici... **B**

Aida Delić

Glavna i odgovorna urednica